VOOR-REDEN

Tot den Beminden LESER, *ende nieu-leerenden* APOTHEKER.

EEn die de konste van Apothekery begeert te leeren, (a) moet voor al de Latijnsche tale weten, ofte ten minsten verstaen, door dien alle de Apothekers Boecken, ende Doctoors Recepten in Latijn beschreven worden: door dien nochtans dat ick dit Tractaet schrijve meer voor de gene die gheen ofte weynigh Latijn konnen, ofte die in de selve konste niet wel ervaren en zijn, en nochtans de selve practiseren, als voor ervaren Meesters, hebbe alle de beghinselen der selve konste, oock het verstaen ende lesen der Recepten der Doctoren in Nederduyts gestelt, om aldus de selve konste, soo het mogelijck ware, sonder Meester te leeren; want soo wie op de beginselen wel wilt letten, en op het verklaren, hoe alle menghelinghen moeten ghescheden, en waer af dat men hem moet wachten, sal de selve konste door het lesen ende incorporeren van dit Tractaet, seer lichtelijck leeren: (b) mits nochtans dat hy sijn beste doet, om alle de Simplicia (soo men die noemt) Drooghen, ende Kruyden wel te kennen: (c) tot welcker kennisse hy lichtelijck sal gheraken, soo hy de namen der Droogen, die hy van de Drogisten ontfanght, altijdt daer op gheschreven hout, de selve papieren soo dickmaels open doende, wel besiende, tot dat hy door dickmael te sien, ende den naem te lesen de selve nu wel kent, ende onder ander weet te scheyden, welcker volmaeckte kennisse hem den Herbarius, ofte andere Boecken, die daer van schrijven, daer nae leeren sullen. De Kruyden die hy in den Apothekers Hof heeft, sal hy door een die

(a) *Apotheker moet Latijn konnen spreken ofte verstaen.*
(b) *Hy moet de Kruyden ende Simplicia kennen.*
(c) *Hoe hy de Kruyden sal leeren kennen.*

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-134214-p0019-6 DFG

die de selve wel kendt, de namen af-vraghen, de selve op een Leyken schrijven, ende aen elck bysonder Kruydt in de aerde steken, de namen oock dickmaels herlesende. De Kruyden die in 't wilde wassen, sal hy door de Kruydt-haelders, die in alle Steden voor de Apothekers de Kruyden halen, doen brenghen, ende in den Herbarius sien, oft sy over een komen, ende dan ghebruycken, ofte ghedrooght zijnde, de namen daer aen hanghen. Soo veele als belanght de mengelinghen der Confectien, Opiaten, Electuarien, Pillen, Trochiscen, ende andere, sullen daer nae de voornaemste, die hedendaeghs in 't ghebruyck zijn, de maniere van maecken schrijven. Hy hier op wel settende, ende van woorde tot woorde naevolghende, en sal geene swarigheydt vinden, om andere dierghelijcke nae te maecken: als oock van ghelijcke de distillatien; soo der wateren als der olien na te volgen, welcker maniere ick oock beschrijven sal. Voorts sal ick in 't beghinsel der Compositien alderleye saecken beschrijven, den jongh-leerende Apotheker (voor wien ick dit meest schrijve) noodtlakelijck ende bequaem, welcker manieren in weynighe, ofte gheene Boecken beschreven staen, de welcke alleene hangen aen de ervarentheydt der Apothekers daer in ghestyleert, ende die sy de Jonghers, niet mondelijck, maer met vvercken, ende al doende leeren. Dit dus alles vvel in orden ghestelt vvesende, hope dat dese konste aen den leerende seer licht sal vvesen, ende alle tvvijfelinghen, die daer souden konnen voorvallen, ontdeckt, soo hy dit Tractaet maer te rade en gaet. Neemt dan desen mijnen arbeydt in danck, ende soo daer yemant vvat beters tot verklaringhe vveet by te voeghen, en benijde hem dat niet, dat hy dat vryelijck doet, *quia non omnia possumus omnes, & inventis aliquid addere non est difficile*, en sal blijven u-lieden allen Dienaer.

Eerste